

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądaj

w sprawie **A. K.**,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 19 listopada 2015r.,

zażalenia obrońcy skazanego A. K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19 sierpnia 2015 r., o nieuwzględnieniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 15 maja 2015 r., sygn. VI Ka 201/15,

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Prezesowi Sądu Okręgowego w Katowicach do dalszego postępowania okołokasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku obrońcy o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wskazanego powyżej wyroku Sądu odwoławczego. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wskazano, że w sprawie nie wystąpiły przesłanki pozwalające na przyjęcie, że niedotrzymanie zawitego terminu nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, a nastąpiło „z powodu niedostatecznej dbałości skazanego o własne sprawy”.

Stanowisko to w zażaleniu starała się podważyć obrońca skazanego, podnosząc zarzuty obrazy prawa procesowego – art. 127 § 1 k.p.k. oraz 7 k.p.k. – oraz zarzut dokonania błędnych ustaleń faktycznych.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie na uwzględnienie zasługiwało, choć z przyczyn nieco odmiennych od wskazywanych we wniesionym środku odwoławczym.

Sytuacja jaka wystąpiła w tej sprawie niewątpliwie nie należała do typowych i to zapewne spowodowało wykonywanie wielu zbędnych czynności procesowych.

W dniu 15 maja 2015r. zapadł wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach w sprawie A.K., który nie był obecny na rozprawie odwoławczej, a był wówczas pozbawiony wolności. Odpis tego wyroku z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia kasacji doręczono skazanemu w dniu 21 maja 2015r. (k.234). W dniu 25 maja 2015r. A.K. sporządził i złożył w administracji zakładu karnego (k.232) dwa wnioski – o „przesłanie sentencji wyroku z dnia 15.05.2015r.” (k.230) oraz o „wyznaczenie obrońcy z urzędu do sporządzenia kasacji” (k.231). W odniesieniu do drugiego z tych wniosków, w dniu 16 czerwca 2015r. wyznaczono skazanemu obrońcę z urzędu w celu rozważenia wystąpienia podstaw do wniesienia kasacji, ale też w zarządzeniu zaznaczono, że „skazany do tej pory nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia” (pkt 3, k.242). Zawiadomienie o wyznaczeniu doręczono obrońcy w dniu 20 lipca 2015r. (k.252), a w dniu 27 lipca złożył on wniosek o przywrócenie terminu wraz z wnioskiem o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, który nie został uwzględniony zaskarżonym postanowieniem.

Oceniając sposób procedowania w tej sprawie uznać trzeba, że nazbyt formalistycznie i schematycznie oceniano zainicjowanie przez A.K. postępowania okołokasacyjnego. Już stwierdzenie zawarte w zarządzeniu o wyznaczeniu obrońcy z urzędu, że skazany nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia budzi zasadnicze wątpliwości. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, wyznaczony obrońca nie miał możliwości skutecznego złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia. Wezwanie go zatem do rozważenia istnienia podstaw kasacyjnych, przy braku sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego, jawi się jako zupełnie iluzoryczne – wszak to właśnie w uzasadnienie jest podstawowym dokumentem wymagającym analizy pod kątem przesłanek z art. 523 § 1 k.p.k. W kontekście wyznaczenia obrońcy z urzędu i poinformowania go o niezłożeniu wniosku przez skazanego – nieuwzględnienie jego wniosku o przywrócenia terminu pozostaje niezrozumiałe.

Jednak nie ten element był w sprawie najistotniejszy. Słusznie Sąd Okręgowy stwierdził, że złożenie wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku to czynność prosta i banalna, a na etapie zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji A. K. właściwie ją wykonał. Tyle tylko, że Sąd nie wziął pod uwagę tego, że z kontekstu działania skazanego, zapewne po zapoznaniu się ze stosownymi pouczeniami, wprost wynika, że

wniosek o „przesłanie sentencji wyroku” był w istocie wnioskiem złożonym w trybie art. 422 § 1 k.p.k. Przecież skazany odpis samego wyroku odebrał w dniu 21 maja i trudno rozsądnie przyjmować, że po 4 dniach postanowił uzyskać wyłącznie kolejny odpis. Wraz z wnioskiem o „przesłanie sentencji wyroku” A. K. złożył wniosek o „wyznaczenie obrońcy z urzędu do sporządzenia kasacji”. Ten kontekst już jednoznacznie wykazuje intencje skazanego. W razie jednak wątpliwości, czy istotnie skazany dążył do uzyskania wyłącznie kolejnego odpisu, czy też wniosek należy traktować jako inicjatywę wszczęcia postępowania kasacyjnego – niezbędne byłoby wezwanie skazanego do sprecyzowania jego oświadczenia. Jak jednak wynika z adnotacji na wniosku skazanego z dnia 25.05.2015r., ponownie odpisu „sentencji wyroku” skazanemu też nie doręczano.

Zgodnie z art. 118 § 1 k.p.k. znaczenie czynności procesowej ocenia się według treści złożonego oświadczenia. Owa „treść” to jednak nie wyłącznie literalne brzmienie pisma, ale również jego ocena w realiach konkretnej sytuacji procesowej i w kontekście również innych czynności podejmowanych przez autora pisma. *Ratio legis* tego przepisu, to przecież odczytanie rzeczywistej woli autora pisma czy wniosku, a nie ograniczenie się wyłącznie do formalnego jego brzmienia, co, rzecz jasna, dotyczy przede wszystkim nieprofesjonalnych uczestników procesu karnego.

Sąd Najwyższy, kierując się przedstawioną powyżej motywacją, uznał, że wniosek A.K. z dnia 25 maja 2015r. (k.230) stanowił w istocie, choć niewłaściwie zredagowany, wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego. Złożony on został w terminie zawitym od doręczenia odpisu wyroku, a zatem powinien skutkować dalszym tokiem postępowania okołokasacyjnego. Implikacją tego stanowiska musiało być uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy prezesowi sądu bądź innym uprawnionym podmiotom (art. 93 § 2 k.p.k.), do dalszego postępowania okołokasacyjnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.